

Диспут: «Торгівля людьми - сучасний прояв рабства»

*«Ніхто не повинен бути в рабстві або у підневільному стані;
рабство і работоргівля забороняються в усіх видах».*

Загальна декларація прав людини

Мета: підвищити рівень проінформованості та усвідомлення учнями проблеми торгівлі людьми; обговорити причини, форми та ознаки цього явища; показати небезпечні наслідки та шляхи потрапляння в ситуацію торгівлі людьми, ознайомлення з правилами безпечного виїзду та перебування за кордоном; виховувати почуття відповідальності за свої вчинки, доброзичливість, людяність, пошану до людської особи.

Хід заходу

1. Інформаційне повідомлення «Торгівлі людьми - проблема сучасності»

Здається досить дивним, що сьогодні, в XXI столітті, ми змушені говорити про торгівлю людьми не в історичному контексті, а в реальному часі. На превеликий жаль, і зараз, мільйони людей у світі перебувають у рабстві. Звичайно, «нові раби» не носять кайданів, їх не пропонують відкрито на ринках, як то було у прадавні часи, на них ніхто не має легальних прав, тому що у всіх країнах рабство заборонено. Тим не менш, люди перетворюються на «товар», який можна продавати і купувати, використовувати як завгодно, а потім викидати як непотріб. Тому торгівля людьми вважається сучасною формою рабства, і розглядається на міжнародному рівні як злочин, що карається законом.

Світова спільнота намагається боротися з цим явищем, але не зважаючи на увагу міжнародних організацій до зазначеної проблеми, торгівля людьми останніми роками набула надзвичайного поширення.

Офіційна статистика не дає чіткого уявлення про масштаби цього явища і точну кількість жертв, оскільки торгівля людьми є злочином, який досить складно відслідкувати тому, що злочинці використовують безліч форм і методів; крім того, більшість постраждалих не звертається по допомогу через страх покарання, осуд або просто не мають можливості це зробити. Тому до офіційних зведень потрапляє лине один з сотень таких випадків.

Так, наприклад, за даними Держдепартаменту США, щороку в рабство потрапляють 600-800 тис. осіб. За оцінками Центру безпеки людини, цей показник значно більший і дорівнює 4 млн. Згідно з дослідженнями Міжнародної Організації Праці, близько 12,3 млн. людей у світі займаються примусовою працею, в т.ч. 2.4 мільйони – в результаті торгівлі людьми.

Торгують і жінками, і чоловіками. І дітьми, але в переважній більшості випадків в якості «товару» виступають жінки. Приблизно в одному випадку з п'яти жертвами работоргівців стають діти. За даними ЮНІСЕФ, жертвами торгівців людьми щороку стають 1,2 млн. дітей. Їх вивозять в інші країни або регіони з метою всиновлення, випрошування милостині, використання у важкій нелегальній праці або для роботи у сфері секс-послуг, порнобізнесі тощо. Спектр роботи стає все більшим. Людей експлуатують у домашньому господарстві і виробництві, торгівці переходять до вербування у сільську місцевість, поширюється внутрішня торгівля та змінюються шляхи вивезення.

Торгівля людьми розвивається надзвичайно стрімкими темпами. Прибутки від неї сягають астрономічних розмірів і щорічно приносять кримінальним угрупованням мільярди доларів. Це третій за розмахом кримінальний бізнес у світі після торгівлі зброєю і наркотиками.

Торгівля людьми не визнає держаних кордонів, не робить різниці між багатими і бідними державами. За даними ООН, людей продають у рабство в 127 країнах світу. В 11 держав відмічених «дуже високий» рівень активності викрадачів людей, серед них – Росія, Україна, Білорусь, Молдова і Литва.

Щороку в Україні, Білорусії, Болгарії, Молдові, Румунії до тенет работоргівців потрапляє близько 225 тис. людей. При цьому Україна є лідером Східної Європи за кількістю постраждалих.

Україна виступає одночасно і як країна призначення (в основному, з країн СНД і Азії), і як країна походження і транзиту (до Західної Європи, Японії, США, Австралії, Ізраїлю й ін.).

2. Мозковий штурм «Торгівля людьми – це»

Пропонується продовжити речення: «Торгівля людьми – це...».

Торгівля людьми — це протизаконна торгівля людськими істотами в цілях комерційної сексуальної експлуатації або примусової праці: це сучасна форма рабства.

3. «Причини торгівлі людьми»

Серед причин, які призводять до торгівлі людьми, можуть бути наступні:

- ☐ інформаційні:
 - погана обізнаність українських громадян щодо можливостей працевлаштування за кордоном та їх наслідки;
 - публікації багатообіцяючої реклами в пресі та «агітація»
 - низька обізнаність стосовно своїх прав.
- ☐ правові:
 - відсутність належної системи захисту потерпілих;

- недостатнє покарання злочинців.

□ причини, пов'язані з «людським фактором»:

- складні стосунки в сім'ї (відсутність або недостатність батьківської опіки над дітьми, вживання батьками алкоголю, наркотиків; очікування фінансової допомоги від одного з членів родини)

- слабкі професійні навички;

- зависока або занижка самооцінка;

- бажання зробити запаморочливу кар'єру;

- швидко без зайвих зусиль заробити великі гроші;

- жага до «красивого життя»;

- надмірна схильність до ризикованої поведінки;

- зайва довірливість

Запитання для обговорення:

- Що нового ви дізнались?

- Як ви вважаєте, чи потрібна така інформація для кожного? Чому?

4. Деякі поширені міфи стосовно торгівлі людьми:

1. Зі мною такого не станеться.

Так зазвичай вважають благополучні люди, які мають вищу освіту, гарну роботу, достаток. Але факти переконують, що від ризику потрапити у ситуацію торгівлі людьми ніхто не застрахований. До того ж сучасні работорівці стали значно винахідливішими і почали використовувати більш витончені методи вербування.

Так зазвичай кажуть студенти, до яких приходять з лекціями фахівці громадських організацій з протидії торгівлі людьми. Більшість з них не усвідомлює того, що саме молоді люди від 18 до 25 років становлять групу ризику, адже саме вони - майбутні випускники коледжів і університетів невдовзі зіткнуться з проблемою працевлаштування, чіпляючись за будь-яку можливість заробити гроші.

2. Торгівля людьми – це торгівля виключно лише молодими жінками, яких використовують виключно у сексуальній сфері.

Існує думка, що жертвами торгівців людьми, як правило стають дівчата та молоді жінки. Але багато прикладів свідчать про те, що у ситуацію торгівлі людьми можуть потрапити чоловіки, діти і навіть люди похилого віку. Використовувати їх можуть у різних сферах: на виробництві, у сільському господарстві й т. ін.

Чоловіки становлять приблизно 24%, від кількості осіб, що потрапляють в рабство - це досить великий показник, адже чоловіки менш схильні шукати

допомоги, ніж жінки: вони вважають себе сильними і здатними захистити себе, тому пункт перший «зі мною такого не станеться» стосується їх у першу чергу .

3. Тільки малоосвічені, наївні люди можуть стати жертвами торгівлі людьми.

Більшість постраждалих, що звернулися по допомогу, закінчили технікуми, коледжі, інститути. Тож говорити про низький рівень освіти не можна. Крім того, чимало людей отримують пропозицію з працевлаштування від тих, кому довіряють.

4. Друзі та родичі не можуть бути замішаними у торгівлю людьми.

Друзі, родичі, знайомі – це ті, кому довіряють найбільше. Останнім часом сформовано нову стратегію вербування, коли людину, що працювала деякий час на експлуататора, відпускають за умови, що замість себе вона приведе двох-трьох інших «працівників». Залякані жертви повертаються додому і проводять своєрідну рекламну кампанію серед своїх друзів та далеких родичів. По статистиці, 17% постраждалих були продані в рабство своїми же друзями, партнерами чи колегами.

5. Довести вину і покарати торгівців людьми неможливо.

Торгівля людьми - це кримінальний злочин, що в Україні, як і у багатьох країнах світу, карається ув'язненням від 5 до 15 років із конфіскацією майна. А у деяких державах, наприклад США та Канаді, - довічним ув'язненням.

Запитання для обговорення:

- Чи змінилась у когось думка після почутого?
- Чим шкідливе існування таких міфів та стереотипів?

5. Знайомство дітей з правилами безпечного виїзду і перебування за кордоном

Правила безпечного виїзду і перебування за кордоном

1. Робота повинна бути легальною.
2. Фірма-посередник повинна мати ліцензію на працевлаштування.
3. У паспорті повинна бути робоча віза.
4. Контракт повинен бути складений в зрозумілій формі, в ньому не повинно бути незрозумілих або двозначних пунктів.
5. Потрібно знати точну адресу майбутньої роботи (залишити його рідним і друзям), а також дані осіб або фірми, які вас працевлаштовували.
6. Рідні повинні знати, куди ви їдете.
7. Квитки повинні бути в обидві сторони (зворотній з відкритою датою).
8. Не можна нікому віддавати свій паспорт.
9. Потрібно зробити ксерокопії всіх важливих документів: паспорта, візи, контракту та ін.

10.Залиште рідним свою останню фотографію.

11.Домовтеся з рідними про умовну фразу, яка дасть їм зрозуміти, що з вами щось сталося.

12.Підтримуйте постійний зв'язок з родиною.

13. Дізнайтеся телефон українського посольства в тій країні, куди ви їдете, і телефони служб, які можуть надати допомогу. Якщо щось трапиться з паспортом, потрібно звертатися до дипломатичного представництва своєї країни.

14.Візьміть з собою розмовник або словник.

Запитання для обговорення:

- Чи отримали ви нову для вас інформацію?

6. «Коло ідей»

- Як запобігти біді?

- Що треба зробити у нашій країні, щоб наші співвітчизники не потрапляли у рабство?

7. Підведення підсумків

- Що нового, важливого ви дізналися сьогодні?

- Які висновки зробили для себе?